

ԱՍԻԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ

**ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ԶՐԱՀԵՌԱՑՄԱՆ
ՍԵԿՏՈՐԻ ԾՐԱԳԻՐ –
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ**

*Պատրաստման ամսաթիվ – 2013
Վերանայման ամսաթիվ- 10/07/2015*

ԵՆԹԱԾՐԱԳԻՐ I

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ
ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ

L2860-ICB-1-01/1

Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղեր

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Վերանայված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ	4
2.	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ	4
3.	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
4.	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ.....	6
4.1	<i>Ջրամատակարարման գոյություն ունեցող համակարգերի նկարագրություն.....</i>	6
4.2	<i>Առաջարկվող վերականգնման աշխատանքների նկարագրությունը</i>	6
5.	ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	8
5.1.	Արագածոտն մարզի Օշական, Ոսկեհատ, Ոսկեվազ և Ֆերիկ գյուղերի աշխարհագրական դիրքն ու կլիման	8
5.2.	Կենսաբազմազանություն	8
6.	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	10
7.	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ.....	11
8.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ	13
9.	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	15
10.	ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ 17	
11.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ	18
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ	20
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԱՅՑԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ	22
	FIELD VISITS CHECKLIST.....	22
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ	25
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ԶԿԱՆԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ /ԶԳԱԼԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅԱՆ / ՎԹԱՐԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ	26
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ / ՇՐՋԱԿԱՅՔԻ ՄՈՆԻՏՈՐՆԳԻ ՁԵՎԱԹԵՐԹ	27
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	28

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ՀՀ ԲՆ	Հայաստանի Հանրապետության Բնապահպանության Նախարարություն
ՀՀ ԱՆ	Հայաստանի Հանրապետության Առողջապահության նախարարություն
ՀՀ ՏԿՆ	Հայաստանի Հանրապետության Տրանսպորտի Կապի Նախարարություն
ՀՀ ՄՆ	Հայաստանի Հանրապետության Մշակույթի Նախարարություն
ՀԶ	Համատեղ Ձեռնարկություն
ՏԻՄ	Տեղական Ինքակառավարման Մարմիններ
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատում
ՀԶԿ/ԱԶԲ ԾԿԳ -	Հայջրմոզղկոյուղի/ Ասիական Զարգացման Բանկի Ծրագրի Կառավարման Գրասենյակ
ՇՄԿՊ	Շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ՇՄՆԶ	Շրջակա միջավայրի նախնական զննություն
ԱՆ	Աշխատանքային նախագիծ

1. ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՋևՋ համակարգերի բարելավման ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա 18 քաղաքներում և 92 գյուղերում ապահովել մոտ 400,000 սպառողների (տնային տնտեսությունների և այլ սպառողների) անվտանգ, հուսալի և կայուն ջրամատակարարումը, բարելավել հանրային առողջությունն ու շրջակա միջավայրը: Ծրագրի արդյունքում բնակչության համար պետք է մատչելի դառնան անվտանգ, հուսալի և կայուն ՋևՋ ծառայությունները և վերջիններս պետք է կառավարվեն առևտրային սկզբունքներով ու էկոլոգիապես մաքուր տեխնոլոգիաներով:

Ծրագիրը կաջակցի նաև աղքատության կրճատմանը՝ (i) նվազեցնելով ջրով փոխանցվող հիվանդությունների դեպքերի թիվը և բուժօգնության ծախսերը, (ii) ազատելով կանանց ժամանակը պահանջող տնային աշխատանքից՝ հեռու տարածքներից ջուր բերելուց և ջուր հավաքելուց, ինչը թույլ կտա նրանց ավելի շատ մասնակից լինել սոցիալական և տնտեսական գործունեությանը, (iii) ապահովել անվտանգ, ավելի հուսալի և կայուն ջրամատակարարում, և (iv) ծրագրի բոլոր քաղաքներում և գյուղերում բարձրացնել տնտեսությունների կյանքի որակը:

Ինչպես և ՋևՋ առաջին ծրագիրը, լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագիրը նույնպես ֆինանսավորում է ծրագրի երկու բաղադրիչներ. (I) քաղաքային ենթակառուցվածքների վերականգնում և բարելավում, և (ii) կառավարման բարելավում և զարգացում, ներառյալ գենդերային առանձնահատկությունները:

2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

Ըստ ԱԶԲ Բնապահպանական քաղաքականության (2002թ.), ենթածրագիրը դասակարգվում է Բ կարգի, որը կարիք չունի ընդլայնված ՇՄԱԳ-ի: Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21 հունիսի, 2014) այս նախագծային փաստաթուղթը, որում ամփոփվում են ենթածրագրով նախատեսվող գործունեության տեսակները, ենթակա չէ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության՝ ելնելով շրջակա միջավայրի վրա գործողությունների ազդեցության ոչ նշանակալի աստիճանից:

Որպես Բ կարգի ծրագիր, ԱԶԲ քաղաքականությունը պահանջում է յուրաքանչյուր ենթածրագրի համար Նախնական բնապահպանական գննության (IEE) հաշվետվության և շրջակա միջավայրի կառավարման պլանի մշակում (առանձին հաշվետվություն յուրաքանչյուր ենթածրագրի փաթեթի (պայմանագրի) համար):

3. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը մշակված է ՀՀ Արագածոտն մարզի Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղական համայնքների ջրամատակարարման համակարգի բարելավման փաթեթի համար, որի նախագծումը կատարվել է ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՍՊԸ-ների միավորման պայմանագրով: Այս

համայնքներում ջրամատարարարման համակարգերի վերականգնումը ներառում է արտաքին ջրատարների, գոյություն ունեցող ՕԿՁ-ների, ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի վերակառուցում, պոմպակայանի կառուցում, նոր ջրագծերի, փականային հանգույցների, անհատական տների ջրաչափական հորերի կառուցում և վերակառուցում:

Շինարարական աշխատանքների, ինչպես նաև հետագայում ջրամատակարարման համակարգի շահագործման ու պահպանման ընթացքում կարող են լինել անցանկալի բացասական ազդեցություններ շրջակա միջավայրի վրա:

Կանխատեսվում է, որ շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կլինեն նվազագույնը և կկրեն ժամանակավոր բնույթ: Դրանք կարող են ներառել բուսականության հատումը, հողի էրոզիան, օդի աղտոտումը, ինչպես նաև հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտումը քսայուղերով, քլորի միացություններով, կենցաղային ու շինարարական աղբով:

Շահագործման փուլում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կարող են նվազել՝ կապված շահագործման կանոնների պատշաճ կերպով կատարելու հետ:

Շրջակա միջավայրի վրա դրական ազդեցություններից էականը ջրային ռեսուրսների պահպանությունն է և կայուն օգտագործումը:

Ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման սոցիալական և տնտեսական ազդեցությունը մեծ մասամբ դրական է՝ խմելու և ոռոգման, կոյուղու կեղտաջրերի խառնման բացառում, ջրերի աղտոտման վտանգի նվազում, խմելու ջրում վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցման կանխում և բացառում, ջրամատակարարման տևողության ավելացում, կայուն ջրօգտագործման ապահովում, ջրի արդյունավետ սպառում:

Ստորև բերվում են ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման ծրագրի իրականացման տարբեր փուլերում հնարավոր բացասական ազդեցությունների և անհրաժեշտ մեղմացնող միջոցառումների նկարագրությունները:

➤ **Նախագծային փուլ**

Ջրային համակարգերի նախագծային աշխատանքները կատարվել են ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՄՊԸ-ների միավորման կողմից, որն ընտրվել է որպես ԱԶԲ “Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ոլորտի նախագիծ - լրացուցիչ ֆինանսավորում” ծրագրի ինժեներական նախագծերի խորհրդատու: Նախագծային փաստաթղթերը ներառում են բնակավայրերի կլիմայական պայմանները, ռելիեֆը, բնահողի տեսակները, ջրաբանությունը, բուսականությունն արտացոլող հողվածներ, ինչպես նաև ՀՀ ԲՆ և այլ նախարարություններից անհրաժեշտ թույլտվություններ ձեռք բերելու պահանջները: Դրանք ներառում են նաև համապատասխան բնապահպանական ու սոցիալական հողվածներ: Նախագծային փաթեթում ներառված են նաև սույն փաթեթի ՇՄԿՊ-ն և կոնկրետ տեղամասի ՇՄԿՊ-ն: Նախագծի խորհրդատուն պարտավոր է հետևել ՀՀ բնապահպանական և սոցիալական օրենսդրության համապատասխան դրույթներին, ինչպես նաև ԱԶԲ ուղեցույցներին ու ռազմավարություններին, որոնք նշված են Պայմանագրում:

➤ **Շինարարության փուլ**

Շինարարության փուլում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունը մեղմացնող անհրաժեշտ միջոցառումների ցանկը բերված է ՇՄԿՊ աղյուսակում ([Հավելված 1](#)):

➤ **Շահագործման փուլ**

Շահագործման փուլում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը նվազեցնելու համար այն պետք է իրականացվի ըստ ջրամատակարարման համակարգի շահագործման կանոնների ու նորմերի:

4. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

4.1 Ջրամատակարարման գոյություն ունեցող համակարգերի նկարագրություն

Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և ֆերիկ գյուղական համայնքների ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցերի ընդհանուր երկարությունը մոտ 50 կմ է: Համայնքների ջրամատակարարումն իրականացվում է Աշտարակի տարածաշրջանի ստորերկրյա ջրաղբյուրներից:

Օշական համայնքի ջրամատակարարումը հիմնականում իրականացվում է 500 մ³ ՕԿՁ-ից գյուղ մտնող Փ300մմ ջրատարից: Հյուսիս-արևմտյան հատվածի մի քանի թաղամասեր սնվում են «Խերեսի» Փ250մմ ջրատարից:

Ոսկեվազ համայնքի ջրամատակարարումն իրականացվում է 2x500մ³ ՕԿՁ-ներից սնվող 150 մմ տրամագծի պողպատե ջրատարներով:

Ոսկեհատի ջրամատակարարումն հիմնականում իրականացվում է՝ 500 մ³ ՕԿՁ-ից, պոմպակայանի միջոցով և 80մ³ տարողությամբ ջրամբարի միջոցով, որի սնուցումը իրականացվում է Բազմաղբյուրի Փ500մմ ջրատարից՝ ինքնահոս եղանակով:

Բնակավայրերում ջրամատակարարումն իրականացվում է ոչ բարվոք վիճակում գտնվող ջրամատակարարման ցանցերի միջոցով: Ներքին ցանցն ամբողջությամբ կառուցված է պողպատե խողովակներից, որոնք գտնվում են վթարային վիճակում: Բնակավայրերի բաշխիչ ցանցերի մեծ մասը քայքայված է, հոսակորուստները բաշխիչ ցանցում զգալի չափերի են հասնում: Նշված բնակավայրերը սնող համակարգերում չհաշվարկված ջրաքանակը կազմում է մինչև 88%: Համակարգում ջրի սպառման հաշվառումը լիարժեք չի կատարվում:

2010թ. ԱԶԲ-ի կողմից ֆինանսավորված «ՀՀ բնակավայրերի ՋնՋ համակարգերի բարելավում» ծրագրի շրջանակներում, համայնքներում իրականացվել են որոշ աշխատանքներ, մասնավորապես վերանորոգվել են³ ջրամբարները և դուրս եկող ջրատարները, բաշխիչ ցանցի ջրագծեր և փականային հանգույցներ:

4.2 Առաջարկվող վերականգնման աշխատանքների նկարագրությունը

Այս ենթածրագրի նպատակն է՝ վերականգնել Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ բնակավայրերի ջրամատակարարման համակարգը, ապահովել գյուղական համայնքների բնակչությանը անվտանգ խմելու ջրով և բարելավել ջրի բաշխման ու հաշվառման համակարգերը:

Օշական, Ոսկեվագ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղերում բնակչության թիվը 01.01.2012թ. դրությամբ ընդհանուր կազմում է 12030 մարդ: Բաժանորդների ընդհանուր թիվը գյուղական համայնքներում կազմում է 2469: Հաշվի առնելով հեռանկարային զարգացման աճը մինչև 2040թ, 0.43% տարեկան աճի հաշվարկով՝ գյուղական համայնքների բնակչությունը կկազմի 13335 մարդ:

Բնակավայրերի համար, հաշվի առնելով նաև հոսակորուստները միջին օրական ջրապահանաջի նորման, ընդունվել է 200լ/օր մարդ ջրաքանակը:

Գյուղական համայնքների առավելագույն օրվա ջրապահանաջի միջին ժամային էլքը կազմում է $Q_{միջ.ժամ}=117.4$ լ/վրկ:

Հիմք ընդունելով նախնական նախագծում կատարված տեխնիկա-տնտեսական հաշվարկները և հիմնավորումները, աշխատանքային նախագծով ջրամատակարարման բարելավման համար մշակվել են բաշխիչ ցանցի վերակառուցման աշխատանքներ:

Օշական, Ոսկեվագ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղական համայնքների ջրամատակարարման համակարգի բարելավման համար սույն աշխատանքային նախագծով նախատեսված են հետևյալ աշխատանքները:

- de50-de200 տրամագծերի պոլիէթիլենե ջրագծերի կառուցում ` 42641 գծմ,
- Փականային հանգույցների կառուցում` 49 կոմպլեկտ,
- Անհատական տների մուտքագծերի կառուցում` 243 10 գծմ,
- Անհատական տների ջրաչափական հանգույցների կառուցում` 2192 կոմպլեկտ:

Նախատեսված աշխատանքների խոշորացված ցուցանիշները ենթաձրագրում ընդգրկված գյուղական համայնքների համար բերված են աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1

Աշխատանքների անվանումը	Չ/Մ	գ. Ոսկեվագ	գ.Ոսկեհատ	Գ.Օշական	գ.Ֆերիկ	Ընդ.
de50-de200 տրամագծերի պոլիէթիլենե խողովակներով ջրամատակարարման ներքին ցանցի վերակառուցում,	գծմ	15,000	3,700	20,900	3041	42,641
նույնի փորձարկում,վվացում,ախտահանում,	գծկմ	15	3.7	20.9	3,9	43.5
Փականային հանգույցների կառուցում	կոմպլ	20	9	14	6	49
Անհատական տների մուտքագծերի կառուցում	գծմ	8,580	1,350	13,550	830	24,310
Անհատական տների ջրաչափական հանգույցների կառուցում	կոմպլ	700	104	1,300	88	2,192

5. ԵԼԱԿԵՏԱՑԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

5.1. Արագածոտն մարզի Օշական, Ոսկեհատ, Ոսկեվազ և Ֆերիկ գյուղերի աշխարհագրական դիրքն ու կլիման

Արագածոտնի մարզի դիտարկվող տարածքը գտնվում է նախալեռնային գոտում, որտեղ ռելիեֆը փոքրաթեք է, թույլ ալիքավոր, մասամբ մասնատված ձորակներով: Բնակավայրերը գտնվում են Աշտարակ քաղաքից 3-5կմ հեռավորության վրա՝ դեպի հարավ-արևմուտք, իսկ Երևան քաղաքից 20-22կմ հեռավորության վրա: Մարզկենտրոնը Աշտարակ քաղաքն է:

Ուսումնասիրվող տարածաշրջանի կլիման խիստ ցամաքային է՝ բնութագրվում է շոգ ամառներով և բավական ցրտաշունչ ձմեռով: Տեղանքում օդի միջին տարեկան ջերմաստիճանը $+9,1^{\circ}\text{C}$ է, բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը հասնում է մինչև -34°C , իսկ բացարձակ առավելագույնը՝ $+38^{\circ}\text{C}$: Միջին տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը կազմում է 447մմ, առավելագույնը՝ 715մմ: Ձմռան ընթացքում ձյան միջին ծածկույթը հասնում է 28սմ, առավելագույնը՝ 68սմ: Գրունտի սառեցման առավելագույն խորությունը 79սմ է: Օդի միջին բազմատարյա հարաբերական խոնավությունը կազմում է 62%: Քամու միջին տարեկան արագությունը 2,8մ/վրկ է:

Հյուսիսային մասում տարածքը սահմանակից է Արագած լեռան հարավային ցածրադիր փեշերին, որտեղ երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են հայկական լեռնաշղթայի հրաբխածին հատածքներ:

Էկզոգեն երկրաբանական երևույթներից տարածքում առկա են մակերեսային էրոզիան, մթնոլորտային տեղումներից մշտական և ժամանակավոր հոսքերի ձորակներում՝ հունափոխում և հունախորացում, տեխնածին երևույթներ և այլն:

Բնակավայրերի բնակելի տարածքները գտնվում են 950-1100մ նիշերի սահմաններում:

5.2. Կենսաբազմազանություն

Տարածաշրջանի հողերի մեծ մասը ներառված է գյուղատնտեսական շրջանառության մեջ և պահպանվել են վայրի բնության միայն փոքր կղզյակներ: Այստեղ տարածված են բաց շագանակագույն և կիսաանապատային հողերը:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից տարածքը ներկայացնում է լավաներով ծածկված սարավանդ, բնորոշվում է խարամային կոներով և կիրճերով: Այն տեղադրված է Քասախ գետի ավազանում, ունի նախալեռնային ձորակներով կտրտված, լայնատարած լանդշաֆտ:

Տարածքի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են վերին պլիոցենի հայկական լեռնաշղթայի հրաբխածին նստվածքներ: Գրունտներն ունեն չորրորդական հասակ և ներկայացված են բազալտներով, դալիտներով, տուֆերով և նրանց բեկորային առաջացումներով: Քանի որ հրաբխածին կազմավորումները ենթարկված են ինտենսիվ հողմնահարման և բնութագրվում են

խիստ ճեղքավորվածությամբ, գրունտային ջրերը ինֆիլտրացված են բավական խորը և նրանց մակարդակները տեղակայվում են՝ 15-20մ-ից ներքև:

Ֆիզիկա-երկրաբանական նեգատիվ երևույթները բացակայում են՝ Տարածաշրջանը գտնվում է 9 բալ երկրաշարժերի հնարավոր ուժգնության շրջանում:

Քուսական աշխարհ: Դիտարկվող տարածքների բուսատեսակները ներկայացված են Ապարանի և Երևանի ֆլորիստիկ շրջանների բուսականության տիպերով: Տարածքին բնորոշ են մարգագետնային, տափաստանային ու կիսաանապատային բուսականության տիպերը:

Հացազգիների տարածված են սիզախոտը (*Phleum* sp.), դաշտավլուկը (*Poa* sp.), շյուղախոտը (*Festuca* sp.): Հիմնականում հանդիպում է *Artemisia fragrans* (Օշինդր հոտավետ) ֆորմացիան: Տափաստանային բուսատեսակները ներկայացված են փետրախոտային, շյուղախոտային և ցորնուկային ֆորմացիաներով, որոնցից գերիշխում են շյուղախոտ վալեսյան (*Festuca valesiaca*), բարակոտնուկ սանրաձև (*Koeleria cristata*), փետրախոտ տխուր (*Stipa tirsia*) և այլն: Զգալի են ուրցի բազմաթիվ տեսակների մասնակցությունը, շյուղախոտ ոչխարային (*Festuca ovina*), բոշխ ցածր և այլն: Հանդիպում են նաև՝ *Plantago* - եզան- լեզու: *Tragopogon* – սինձ, *Taraxacum* – խատուտիկ, *Betonica* – թթվիճ, *Vicia* – վիկ, *Trifolium* - երեքնուկ, *Cirsium* - փուշ, իշկաթնուկ – *Euphorbia*, կակաչ – *Papaver*, թփերից՝ մասրենի – *Rosa*, ցաքի – *Paliurus*, ոգնաթուփ – *Acantholimon*:

Օռոտատեսակներից տարածաշրջանում հանդիպում են՝ բարդի (*Populus*), ակացիա (*Robinia*), թխկի (*Acer*), թթենի (*Morus*), վայրի ծիրանենի (*Armeniaca*), սզնի (*Crataegus*), ուռատերև տանձենի (*Pyrus salicifolia*), սովորական և սրապտուղ հացենի (*Fraxinus excelsior*, *F.oxycarpa*), աղեղնաեզր ասպիրակ (*Spiraea crenata*), արևելյան ծորենի (*Berberis orientalis*), սովորական չմենի (*Cotoneaster integerrima*), վրացական ցախակեռաս (*Lonicera iberica*), թփային հասմիկ (*Jasminum fruticans*), թեղի *Ulmus*, ալուչա - *Prunus*, փշատենի – *Elaeagnus*, ուռենի - *Salix*, մասրենի - *Rosa* :

ՀՀ բույսերի Կարմիր Գրքի նոր տարբերակում ծրագրի տարածաշրջանում գրանցված բուսատեսակներից են՝ *Hohenackeria exscapa* (Stev.) K.-Pol. – Հոհենակերիա անցողուն, EN - Վտանգված տեսակ:

Կենդանական աշխարհ: Այս տարածաշրջանում անողնաշարավոր կենդանիներից հանդիպում են մորեխների /*Oedopoda coeruleascens*, *Oe. Miniata*, *Pholidoptera satunini*, *Scintharista notabilis*, *Tmethis festivus*, *Spingopteropus*/, ծղրիդների /*Phytodrymadusa armeniaca*/ տեսակներ, երկթևանիներ /*Tomomyza araxana*, *Bombilus schelkovnikovi*/: Կարիճներից հանդիպում է միայն դեղին կարիճը / *Buttus caucasicus*/:

Կաթնասուններից ամենուրեք տարածված են նապաստակը (*Lepus europaeus*), աղվեսը (*Vulpes vulpes*), գայլը (*Canis lupus*): Լայն տարածում ունեն կրծողների կարգի ներկայացուցիչներ, որոնցից են մկնանմանների (*Muridae*) ընտանիքի տեսակները, հատկապես դաշտամկները (*Microtinae*):

Թռչուններից առավել լայն տարածում ունեն ճնղուկանմանները (*Passeriformes*) և ճուռականմանները (*Falconiformes*):

Սողուններից այս գոտուն բնորոշ են բարեկազմ օձազուղ մողեսը /*Ophisops elegans*/, Շտրաուխի /*Eremias strauchi*/ և Անանդրկովկասյան /*E.pleskei*/ մողեսիկները և այլն:

6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Օշական, Ոսկեվագ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղերի ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման աշխատանքների իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա ակնկալվում են հետևյալ դրական ազդեցությունները.

- ջրային ռեսուրսների պահպանություն և կայուն օգտագործում,
- խմելու և ոռոգման, կոյուղու կեղտաջրերի խառնման բացառում,
- խմելու ջրում վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցման կանխում, բացառում,
- խմելու ջրի աղտոտման վտանգի նվազում,
- խմելու ջրի բարձր որակի ապահովում,
- բնակչության առողջական վիճակի լավացում,
- ջրակորուստների կրճատում,
- բնակչությանը ջրամատակարարման տևողության ավելացում,
- ջրի հաշվառման համակարգի ներդրում
- ջրի սպառման արդյունավետության բարձրացում:

ՇՄՆԶ-ը բացահայտել է, որ Օշական, Ոսկեվագ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղական համայնքների ջրամատակարարման համակարգի բարելավման աշխատանքների իրականացման արդյունքում գործունեության համար ընտրված տարածքներում լանդշաֆտի, բուսական ու կենդանական աշխարհի վրա վնասակար ազդեցություններ չեն ակնկալվում:

Հնարավոր բացասական ազդեցությունների առաջացումը հիմնականում պայմանավորված կլինի շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ: Այդ ազդեցությունները կլինեն փոքրածավալ և կկրեն ժամանակավոր բնույթ: Բացասական ազդեցությունները կանխարգելելու կամ նվազեցնելու նպատակով մշակվել են մեղմացնող միջոցառումներ, որոնք ներառվել են ՇՄԿՊ-ի մեջ:

ՇՄԿՊ-ը հանդիսանում է մրցութային փաթեթի անբաժանելի մաս:

Հիմնվելով ՇՄՆԶ-ի վրա, ակնկալվում են հետևյալ բացասական ազդեցությունները

- օդի աղտոտում,
- աղմուկ,
- երթևեկելի ու հետիոտն ճանապարհների խաթարում և ծանրաբեռնվածություն,
- հողի էրոզիա և հողատարման գործընթացներ,
- շրջակա միջավայրի և ջրային ռեսուրսների աղտոտում շինարարական և կենցաղային աղբով,
- հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտում վառելանյութով և քսայուղերով,
- ջրային և հողային ռեսուրսների աղտոտում քլորով:

Ենթադրագրի իրականացումը կունենա դրական սոցիալական արդյունքներ: Այն անմիջականորեն կբարելավի ծրագրում ընդգրկված գյուղական համայնքների բնակչության կյանքի

որակը՝ ապահովելով կայուն և հուսալի ջրամատակարարում և ջրային ռեսուրսների խնայողաբար օգտագործում՝ մոտ 11788 մարդու համար:

7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղական համայնքներում ջրամատակարարման ներքին ցանցի բարելավման աշխատանքների հետ կապված շրջակա միջավայրի և մարդկանց առողջության վրա հնարավոր վնասակար ազդեցությունները պայմանավորված են՝ ջրագծերի խրամուղիների, կարգավորիչ և ջրաչափական հանգույցների փոստրակների շինարարական աշխատանքներով:

Հողի էրոզիան ու հողատարման պրոցեսները կանխելու նպատակով ջրագծերի անցկացման թեք տեղանքում պետք է իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ, նվազագույնի հասցնելով ջրագծերի խրամուղիները, ինչպես նաև կարգավորիչ ու ջրաչափական հանգույցների համար փոստրակները բաց թողնելու ժամանակը:

Գետի և նրանց վտակների հուներին մոտ տեղամասերում հողատարումն ու ինտենսիվ կողային էրոզիան կանխելու նպատակով իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ:

- Շինարարական աշխատանքներն ավարտից հետո բոլոր աշխատանքային տեղանքները մաքրել շինարարական աղբից և բերել նախնական տեսքի,
- Բարեկարգ վիճակում գտնվող ասֆալտբետոնե ծածկույթներով բանուկ փողոցներում վերականգնել ասֆալտ*-բետոնե ծածկույթը նույն որակով,
- Քայքայված և կիսաքանդ վիճակում գտնվող ասֆալտբետոնե, ինչպես նաև գրունտային ծածկույթով փողոցներում վերականգնել խճի շերտ՝ տոփանումով:

***Օսնորթագրություն.** Ասֆալտը ձեռք կբերվի մասնագիտացված ասֆալտի գործարանից, որը պատասխանատու է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մեղմացման միջոցառումների իրականացման համար: Բոլոր ասֆալտի գործարանները գործում են ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության համապատասխան:

Հողի վերին շերտի կամ լանդշաֆտի դեգրադացիան կանխելու նպատակով հողի վերին շերտը տեղափոխել և պահպանել հատուկ տարածքում, հետագայում վնասված տարածքները վերականգնելու համար: Շին. հրապարակը մաքրել շինարարական ու կենցաղային աղբից, լանդշաֆտը բերել նախկին տեսքի:

Հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտումը վառելիքներից ու քսայուղերից կանխելու համար վերջիններս պահել/ամբարել հողային ու ջրային ռեսուրսներից մեկուսացված վայրերում՝ հատուկ բաքերում: Օգտագործված քսայուղերի հավաքման համար նախատեսել հատուկ տարողություններ, որոնք հետագայում հեռացվեն հատուկ տեղադրման վայրեր կամ վերամշակման համար հատկացված տեղանքներ:

Շինարարական և կենցաղային աղբով շրջակա միջավայրի աղտոտումը կանխելու նպատակով դրանք տեղափոխել համայնքի համապատասխան աղբավայր՝ նախապես պայմանգիր ունենալով համայնքի ղեկավարության կամ աղբավայրը շահագործողների հետ: Խրամուղու

փորման արդյունքում գոյացած ավելրոդ գրունտն ու թափոնները տեղափոխել համայնքի համապատասխան տրամադրված վայր՝ նախապես թույլտվություն/պայմանագիր ունենալով համայնքի ղեկավարության կողմից/հետ:

Ծրագրի իրականացման արդյունքում հին սարքավորումները և խողովակները չեն ապամոնտաժվելու: Հին խողովակաշարը նախատեսվում է շահագործել մինչև շինարարական աշխատանքների ավարտը: Երբ նոր ջրագծերը պատրաստ կլինեն շահագործման (ախտահանումից և փորձարկումից հետո), հին ջրագծերը կանջատվեն և շահագործման կհանձնվի նորերը: Հին ջրագծերը կթողնվեն հողի տակ և մետաղի ջարդոնի տեսքով թափոններ չեն առաջանա: Հին խողովակները հանդիսանում են համայնքի սեփականությունը¹ և կմնան նրանց հայեցողության տակ:

Շինարարության յուրաքանչյուր փուլի ավարտից հետո Կապալառուն պետք է կազմակերպի շինարարական աղբի տեղադրում՝ այդ նպատակով հատկացված կուտակման տեղերում՝ ըստ սահմանված կարգի:

Ջրային և հողային ռեսուրսների քլորով աղտոտումը բացառելու նպատակով, ջրատարները և ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցը քլորով վանալու և ախտահանելու աշխատանքները կազմակերպել ըստ հաշվարկների: Ապահովել համապատասխան տեխնիկական հնարավորություններ: Խողովակների վացումից հետո քլորի արտահոսքը դեպի մակենության ջրային օբյեկտ կամ ցամաքային տարածք իրականացնել ըստ նախագծով նախատեսված ռեժիմի:

Ջրի որակի փոփոխություն: Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի պլանը պետք է ներառի նաև հսկողություն ջրի որակի և մնացորդային քլորի մակարդակի նկատմամբ:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ առաջացող փոշու ազդեցությունը նվազեցնելու համար պարբերաբար ջրել շինարարության տարածքը և պահել խոնավ վիճակում, որպեսզի քամու և մեքենաների աշխատանքի ժամանակ բացառվի փոշու առաջացումը:

Օդի աղտոտումը կանխելու նպատակով անհրաժեշտ է օգտագործել փակ/ծածկած բեռնատար մեքենաներ՝ փոշիացող շինանյութերի տեղափոխման ժամանակ: Եթե աշխատանքների ընթացքում հնարավոր չէ կանխել փոշու առաջացումը, ապա բանվորներին անհրաժեշտ է ապահովել պաշտպանիչ հարմարանքներով (շնչադիմակով):

Աղմուկի ազդեցությունը կանխելու նպատակով բնակեցված տարածքներում սահմանափակել գիշերային աշխատանքը, խուսափել աղմկահարույց մեքենաների և սարքավորումների օգտագործումից, իսկ անհրաժեշտության դեպքում տեղադրել խլացուցիչներ:

Կանոնավոր կերպով պետք է ստուգել շինարարական սարքավորումների վիճակը և թույլ չտալ աղմուկի գերազանցում նորմից: 85 dB–ից բարձր աղմուկ առաջացնող սարքերով աշխատող բանվորներին անհրաժեշտ է ապահովել պաշտպանիչ հարմարանքներով (ականջակալներով):

Ճանապարհների խաթարման և ծանրաբեռնվածության հետևանքով բնակչությանը պատճառած անհանգստությունը նվազեցնելու նպատակով տրամադրել ապահով տարածք բեռնատար մեքենաների համար, շինարարական ու կենցաղային աղբը չկուտակել և չայրել շինարարական հրապարակում: Շինարարությունն իրականացնել ըստ փուլերի, շինարարական աշխատանքների վերաբերյալ համապատասխան տեղեկություններ տրամադրելով բնակչությանը, անհրաժեշտության դեպքում կարգավորել երթևեկությունը: Տեղադրել ճանապարհային նշաններ և

¹ ՀՀ Կառավարության թիվ 51 որոշում (14 Մարտ, 1997թ.)

անվտանգության ժապավեններ համապատասխան վայրերում: Կազմակերպել շրջանցումների կամ պատնեշների տեղադրումը: Տեղադրել անվտանգ կամրջակներ, ապահովելու այլընտրանքային ճանապարհներ և ժամանակավոր անցումներ դեպի տնային տնտեսություններ և այլ հասարակական օբյեկտներ: Այն տեղերում, որտեղ հավանական է բնակչության անց ու դարձ, ապահովել համապատասխան լուսավորություն:

Շինարարության ժամանակ բնակչությանը և շինարարներին սպառնացող վտանգները կանխելու նպատակով ցանկապատել շինհրապարակը, վերահսկել չլիազորված անձանց մուտքը շինհրապարակ, վտանգավոր տեղերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ, իրականացնել սարքավորումների պարբերական գնումներ որակավորված աշխատակիցների միջոցով, ինչպես նաև պարբերաբար անվտանգության աուդիտներ, շինարարների համար կազմակերպել առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացներ:

Ապահովել համայնքի մասնակցությունը ենթածրագրի աշխատանքներին, ինչը կնվազեցնի համայնքի հասարակական կյանքին շինարարական աշխատանքների պատճառած անհանգստությունը:

Խմելու ջրի որակի փոփոխություն: Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի պլանը պետք է ներառի նաև հսկողություն ջրի որակի և մնացորդային քլորի մակարդակի նկատմամբ:

Օշական, Ոսկեվազ, Ոսկեհատ և Ֆերիկ գյուղական համայնքների խմելու ջրի որակը ապահովելու նպատակով ՀՋԿ-ն պետք է իրականանացնի պլանային նմուշառում համայնքները սնող ջրաղբյուրներից՝ ստուգելով Առողջապահության նախարարության կողմից պահանջված բոլոր չափանիշները: Ջրի որակի մոնիտորինգ իրականացվում է նաև Պետական հիգենիկ և հակահամաճարակային տեսչության կողմից, ըստ 'Խմելու ջուր: Ջրամատակարարման կենտրոնացված համակարգերի ջրի որակին ներակայացվող պահանջներ: Որակի հսկողություն N° 2-III-Ա2-1 սանիտարական կանոններ և նորմեր' (գրանցված է 28.12.2002թ), փաստաթղթի, որով սահմանվում են խմելու ջրի որակին ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև արտադրվող ու բնակավայրերին ջրամատակարարման համակարգերով տրվող խմելու ջրի որակի հսկողության կանոնները:

Քանի որ իրականացվում է խմելու ջրի վարակազերծում քլորով, ապա կարևոր է նաև խմելու ջրում քլորի մնացորդի մոնիտորինգը:

8. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ

ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ

Առաջարկված մեղմացնող միջոցառումների իրականացման համար կազմակերպչական պարտավորությունները բաշխված են հետևյալ գործակալությունների միջև:

➤ ***Իրականացնող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են միջոցառումն իրագործելու համար:***

1. Այս առաջադրանքի համար, իրականացնող գործակալությունը նախագծային փուլում (ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՍՊԸ-ների միավորումը) պետք է ապահովի բոլոր անհրաժեշտ համաձայնությունների ու թույլատվությունների ձեռքբերումը համապատասխան պետական ու տեղական իշխանության մարմիններից՝ նախքան շինարարական աշխատանքները մրցութային կարգով բաշխելը:

- բնապահպանական փորձաքննության եզրակացություն (անհրաժեշտության դեպքում),
- պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության պետական գործակալության համաձայնություն, եթե նախագծով նախատեսվում է վերջիններիս վրա ազդեցություն:

2. Իրականացնող գործակալությունները շինարարության փուլում (շինարարության կապալառուներ) պատասխանատվություն են ստանձնելու ՇՄԿՊ-ով նախատեսված մեղմացման միջոցառումների ֆիզիկական իրականացման, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների կատարման հետ կապված բոլոր թույլատվությունների ու համաձայնությունների ստացման համար:

- տեղական ինքնակառավարման մարմիններից թափոնների, շինարարական աղբի տեղադրման սահմանված վայրերի ու գրունտի տեղափոխման վերաբերյալ համաձայնությունները,
- ՀՀ Մշակույթի նախարարության թույլտվությունը, եթե անսպասելիորեն հայտնաբերվում են պատմամշակութային կամ հնագիտական հուշարձաններ՝ շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում:

3. Մինչև շինարարական աշխատանքների սկսելը ԾԿԳ-ի կողմից անհրաժեշտության դեպքում պետք է ձեռք բերվեն հետևյալ թույլտվությունները և վկայականները՝

- հողահատկացման վերաբերյալ կադաստրի վկայական,
- անհրաժեշտության դեպքում ջրօգտագործման թույլտվություն:

➤ ***Վերահսկող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են վերահսկել իրականացնող միավորներին՝ ապահովելու վերջիններիս կողմից ՇՄԿՊ պլանի միջոցառումների կատարումը:***

1. «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ/ԱԶԲ ԾԿԳ-ի բնապահպանության և սոցիալական ազդեցության մասնագետը պատասխանատու է աշխատանքներն ու միջոցառումները ՇՄԿՊ-ով և ԿՏ ՇՄԿՊ-ով նախատեսված հաջորդականությամբ ժամանակին, պատշաճ և հուսալի կատարելու համար: Նշված մասնագետը պարբերաբար ստուգայցեր կկատարի շինարարական տեղամասեր, որպեսզի ապահովի աշխատանքների և ազդեցությունների մեղմացմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումների պատշաճ իրականացումը: Այցերի ընթացքում կվերհանվեն հնարավոր բացթողումները, ինչպես նաև կբացահայտվեն շինարարական կազմակերպության կողմից մեղմացման միջոցառումների իրականացման խախտումները՝ համաձայն «Դաշտային այցերի ստուգաթերթիկի» ([Հավելված 2](#)):

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ/ԱԶԲ ԾԿԳ-ն իրավունք ունի նաև պահանջել և ստուգել բոլոր թույլատվությունների առկայությունը և դրանց վավերականությունը (ժամկետանց չեն), շինարարության փուլում ՇՄԿՊ-ի հիմնովին կատարումը՝ ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և մոնիտորինգի մասով, ըստ ԱԶԲ-ի բնապահպանական ուղեցույցների և ըստ ՀՀ բնապահպանական ու սոցիալական օրենսդրության:

2. ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՍՊԸ-ների միավորման կողմից ևս կիրականացվի մեղմացնող միջոցառումների կատարման վերահսկողություն՝ շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում: Բնապահպանության մասնագետը պետք է այցեր կատարի ՇՄԿՊ-ի և ԿՏ ՇՄԿՊ-ի կատարումը

հսկելու նպատակով և գնահատի իրավիճակն ըստ «Արտանետումների/Շրջակայքի մոնիտորինգի ձևաթերթի» ([Հավելված 5](#)):

- **Պետական մոնիտորինգ իրականացնող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են ՇՄԿՊ-ի իրականացման աստիճանն ու ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների արդյունավետությունը դիտարկելու և անհրաժեշտության դեպքում, ծրագրի մեջ ճշտումներ մտցնելու համար:**

Մոնիտորինգ իրականացնող պետական գործակալություններն են՝

- ՀՀ ԲՆ Պետական բնապահպանական տեսչությունը,
- ՀՀ Առողջապահության նախարարության Առողջապահական պետական տեսչությունը,
- ահրաժեշտության դեպքում, ՀՀ Սշակույթի նախարարության պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության գործակալությունը,
- ՀՀ Տեղական ինքնակառավարման մարմինները,
- ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը:

ՇՄԿՊ-ում և ԿՏ ՇՄԿՊ-ում ընդգրկված բնապահպանական միջոցառումների իրականացման համար նախատեսված գումարները ներառված են աշխատանքային նախագծում:

Բնապահպանական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների իրականացումը կվերահսկվի շին. հրապարակներ պարբերաբար այցելությունների միջոցով: Հատուկ մշակված ստուգաթերթիկի օգնությամբ կհայտնաբերվեն բացթողումներն ու թերությունները:

Մեղմացնող միջոցառումների ոչ պատշաճ իրականացման կամ խախտումների դեպքում շինարարը կնախագուշացվի, և այն չվերացնելու դեպքում կդադարեցվի հաջորդ վճարումը, մինչ խախտման ամբողջությամբ վերացումը:

9. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման ենթածրագրի շրջանակներում բնակավայրերի շահառու և ազդակիր հանրությունն իրազեկվել է նախատեսվող աշխատանքների բնապահպանական ու սոցիալական ազդեցությունների վերաբերյալ:

Շահառուների ներկայությունն ապահովելու նպատակով նախապես պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել համայնքերի ղեկավարների (գյուղապետ), ՀՋԿ-ի աշխատակիցների, Արագածոտնի մարզում գործող ՀԿ-ների և այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ:

Ֆերիկ գյուղում հանդիպումը տեղի է ունեցել է 2014թ. ապրիլի 14-ին, որի ժամանակ ապահովվել է տեղի բնակչության ակտիվ մասնակցությունը: Հանդիպումը անցկացվել է գյուղապետարանում, որին մասնակցել են գյուղապետը, գյուղապետարանների աշխատակիցները, ավագանու ներկայացուցիչները, տնային տնտեսուհիներ, տարեց բնակիչներ (ընդամենը՝ 15 մարդ):

Բոլոր հանդիպումներին ակտիվ մասնակցություն են ցուցաբերել նաև առավել խոցելի խավերի ներկայացուցիչները՝ կանայք ու տարեց բնակիչները, որոնց համար ջրամատակարարման համակարգերի բարելավումը կենսական նշանակություն ունի:

Ֆերիկ գյուղում անցկացված հանդիպման մասնակիցների ցանկը բերված է [հավելված 6](#)-ում:

Մասնակիցներին ներկայացվել է աշխատանքային նախագիծը և նախատեսված աշխատանքները, որից հետո բնապահպանը ներկայացրել է շրջակա միջավայրին հասցվող հնարավոր բացասական ազդեցությունները, որոնք ամփոփված են ՇՄԿՊ-ում:

ՇՄԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ենթադրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

Համայնքի բնակիչները հիմնականում իրենց մտահոգությունն են արտահայտել շինարարական աշխատանքների ժամանակ առաջացող հետևյալ հավանական խնդիրների վերաբերյալ.

- Բնակավայրում ավտոտրանսպորտի և բնակիչների երթևեկության խաթարում խրամուղիները երկար ժամանակ բաց պահելու հետևանքով, ինչպես նաև շինարարության ավարտից հետո ճանապարհների ոչ պատշաճ վերականգնման արդյունքում,
- Անվտանգության նշանների բացակայության և շինհրապարակը ժապավեններով չսահմանազատելու պարագայում վտանգավոր իրավիճակների ստեղծում բնակչության՝ հատկապես երեխաների ու ծերերի համար,
- Բնակավայրի աղտոտում շինարարական ու կենցաղային աղբով, շինարարության ընթացքում և շինարարությունից հետո չհեռացված շինաղբի առկայություն,
- Շինարարության ընթացքում երբեմն երկար ժամանակով (1-2 օր) համայնքի ջրազրկում,

ՇՄԿՊ-ն ներկայացնելուց հետո բնապահպանը խնդրել է բոլոր համայնքների բնակիչներին մանրամասն ծանոթանալ ՇՄԿՊ-ին և շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ հետևել Պլանում տեղ գտած միջոցառումների իրականացմանը:

ՇՄԿՊ-ն բազմացվել է և բաժանվել հանդիպման մասնակիցներին, ինչպես նաև տրամադրվել է գյուղապետարանին:

Բնապահպանական խորհրդատվություններ

գ. Ֆերիկ

10. ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ

ՄԵԽԱՆԻԶՄ

Արտաքին շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր հասարակության համար բողոքների ներկայացման մեխանիզմը մի գործընթաց է, որը հիմնականում ուղղված է ՋՋՄԾ մակարդակով ազդակիր համայնքների կողմից ծրագրի հետ կապված դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանը և լուծմանը: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը տարբերվում է վեճերի լուծման այլ ձևերից (օրինակ դատարաններ, վարչական համակարգեր, և այլն), այն առաջարկում է խնդիրները կարգավորել տեղում հիմնված, պարզեցված և փոխշահավետ ճանապարհով, ՋՋՄԾ և համայնքի միջև հարաբերությունների շրջանակներում:

Բողոքների կառավարման պատշաճ նախագծված և իրականացվող գործընթացները կարող են օգտակար լինել թե՛ ՋՋՄԾ-ի և թե՛ համայնքների համար, ավելացնելով փոքր վեճերի արագ, էժան և արդար լուծման հավանականությունը այնպիսի լուծումների միջոցով, որոնք ողջամտորեն բավարարում են երկու կողմերին էլ, առանց բողոքները այլ (պաշտոնանական) վեճերի լուծման մարմին տեղափոխելու: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմները կարող են օգնել բացահայտելու և լուծելու խնդիրները, նախքան դրանք պաշտոնական վեճերի լուծման ավելի բարձր մակարդակի, այդ թվում՝ դատական կարգով լուծման մեթոդներին կհասնեն: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմի արդյունավետ գործունեության համար կարևոր է սահմանել բողոքներին ընթացք տալու կառուցվածքը և բաշխել մեխանիզմի իրականացման պատասխանատվությունները և դրանք պարզաբանել շահագրգիռ կողմերին:

ՋՋՄԾ արտաքին շահագրգիռ կողմերից հարցերի, բողոքների ու առաջարկությունների համար կապ պահպանելու մանրամասները հետևյալն են.

Թեժ գիծ՝ 1 71 - ՀԶԿ Հաճախորդների աջակցության կենտրոն,

Ներդրումային ծրագրերի համակարգման վարչություն,

Լիլիթ Հովհաննիսյան, Բնապահպանական և սոցիալական ազդեցության մասնագետ

Հասցե 8ա Վարդանանց փակուղի, Երևան 0010, Հայաստան

Հեռ. / Ֆաքս՝ (+374 10) 542877

E-mail: lhovhannisyan@armwater.am

Բողոքների գրացման մատյանի ձևը բերված է [Հավելված 3](#)-ում: Շին. հրապարակների աշխղեկները պետք է ապահովվեն գրանցամատյանում բողոքների գրանցման կազմակերպումը: ՀԶԿ ՓԲԸ-ի հաճախորդների սպասարկման կենտրոնը (թեժ գիծ) նույնպես պետք է գրանցի բոլոր բողոքները:

Բողոքների ներկայացման մեխանիզմի ուշադրության կենտրոնացումը ազդակիր համայնքների կարիքների վրա հիմնավորվում է նրանով, որ դրանք անմիջականորեն, իսկ որոշ դեպքերում՝ զգալիորեն ազդեցություն են կրում ծրագրի իրականացման ընթացքում, սակայն հաճախ չունեն կենսունակ տարբերակներ կամ կարողություններ՝ իրենց մտահոգությունները այնպիսի պաշտոնական կառույցների միջոցով բարձրացնելու համար, ինչպիսիք են դատարանները: Սա, մասնավորապես, ճիշտ է համայնքների անապահով խավերի համար: ՋՋՄԾ-

ը պետք է պարբերաբար վերանայի բողոքների ներկայացման գործընթացի համապատասխանությունը և համաձայնեցնի փոփոխությունները համայնքների մասնակցությամբ: Կապի տվյալների մանրամասները կտրամադրվեն շինարարության տեղեկատվական պաստառների վրա և տեղեկատվական թերթիկներում, որոնք տարածվում են ծրագրի հանրային խորհրդակցությունների ժամանակ: Հանրային հանդիպումների ընթացքում արտահայտված հարցերը և մեկնաբանությունները կգրանցվեն և կհասցեագրվեն ՋՋՄԾ նախագծման և իրականացման ընթացքում:

Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը թույլ կտա, որպեսզի դիմողը բողոք ներկայացնի շինարարական աշխատանքների ժամանակ ցանկացած որոշման, պրակտիկայի կամ անհանգստության համար, որոնց վերաբերյալ անհամաձայնություն կա: Հանրային քննարկումների ընթացքում ազդակիրները լիովին տեղյակ կպահվեն իրենց իրավունքների և բողոքների ներկայացման բանավոր և գրավոր ընթացակարգերի վերաբերյալ, ինչպես նաև խորհրդատվության, հարցումների և փոխհատուցման ժամանակի վերաբերյալ: Սրան կարելի է հասնել, ապահովելով լիարժեք մասնակցություն և խորհրդատվություն ազդակիրների հետ, ինչպես նաև հաստատելով ակտիվ հաղորդակցություն և կոորդինացում տուժած համայնքների, ԾԿԳ-ի և քաղաքի կամ համայնքի ղեկավարների միջև: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը չի սահմանափակում գործը դատարան ներկայացնելու քաղաքացու իրավունքը բողոքի ներկայացման հենց առաջին փուլում:

11. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Շրջակա միջավայրի կառավարման պլանը, ինչպես նաև կոնկրետ տեղամասի շրջակա միջավայրի կառավարման պլանը հիմնված են այս ենթածրագրի ՇՄԼԶ-ի արդյունքների վրա և ներառում են բացասական ազդեցությունները մեղմացնող համապատասխան միջոցառումներ:

ՇՄԿՊ-ն բաղկացած է երկու բաղադրիչներից:

1. Մեղմացման միջոցառումները և իրականացնողների ինստիտուցիոնալ պարտականությունները:
2. Բնապահպանական մոնիտորինգ:

Շինարարության ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա չկանխատեսված ազդեցություն առաջանալու դեպքում կլրացվի [Հավելված 4](#)-ում բերված աղյուսակը (Չկանխատեսված ազդեցություն/Նշանակալի իրադարձություն/Վթարի ծանուցում) և կկցվի փոփոխված պատվերներին:

Կապալառուն պետք է խստորեն հետևի ՇՄԿՊ-ով և ԿՏ ՇՄԿՊ-ով նախատեսված բնապահպանական մեղմացման միջոցառումների իրականացմանը: ՇՄԿՊ-ում ներառված բոլոր միջոցառումների իրականացման համար նախատեսված ծախսերը ներառված են պայմանագրի ընդհանուր արժեքի մեջ:

Տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող ընկերությունը (ՏՎԸ) կամ Պատվիրատուն ՇՄԿՊ-ում ներառված միջոցառումների ոչ պատշաճ կերպով իրականացում հայտնաբերելու

դեպքում, այդ մասին անմիջապես գրավոր պետք է ծանուցի Կապալառուին: Ծանուցում ստանալուց հետո հաջորդ խախտման գրանցումը գործի կոնի վնասի փոխհատուցման մեխանիզմը՝ պայմանագրի ընդհանուր արժեքի 0.1%-ի չափով: Վնասի փոխհատուցումը չի ազատի Կապալառուին խախտումները վերացնելու պարտականությունից: Արձանագրված խախտումները պետք է վերացվեն երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում: Գնահատված վնասները կպահվեն հաջորդ կատարողականի վկայագրից, իսկ շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո արձանագրված խախտումների գնահատված վնասները կպահվեն պահումի գումարից:

Երեք անգամ փոխհատուցման դեպքում Պայմանագիրը կարող է դադարեցվել միակողմանիորեն:

ՇՄԿՊ խախտման վերը նկարագրված ուղղիչ միջոցառումները կներառեն ՋևՋ ծրագրի ներքո ՀՋԿ-ի կողմից աշխատանքների ապահովման պայմանագրերում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԵՐԶԱԿԱ ՄԻԶԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

Աշխատանքները և հնարավոր ազդեցությունները	Առաջարկվող մեղմացման միջոցառումներ	Մոնիտորինգ	Պատասխանատու մարմիններ
Շինարարություն			
<p>1. <i>Օղի աղտոտում, աղմուկ</i></p> <p>Շինարարության ժամանակ փոշի և աղմուկ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Պարբերաբար ջրել շինհրապարակն ու փողոցները/ճանապարհները - Բնակավայրերում սահմանափակել գիշերային աշխատանքները - Խուսափել աղմկահարույց մեքենաների/սարքերի օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում տեղադրել խլացուցիչներ - Բեռնատարների համար ապահովել անվտանգ տարածք - Շինհրապարակում չհավաքել ու չայրել աղբը - Շինարարությունն իրականացնել փուլերով՝ աշխատանքների վերաբերյալ ծանուցելով բնակչությանը 	<p>Շին. հրապարակի ամենօրյա վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԿԳ</p>
<p>2. <i>Հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտում</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Հողի էրոզիա և հողատարման պրոցեսներ - Երջակա միջավայրի աղտոտում շինաղբով - Հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտում վառելանյութերով ու քսայուղերով - Հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտում քլորով 	<ul style="list-style-type: none"> - Ջրագծերի անցկացման թեք տեղանքում իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ - Նվազագույնի հասցնել ջրագծերի խրամուղիները, ինչպես նաև կարգավորիչ ու ջրաչափական հանգույցների համար փոտրակները բաց թողնելու ժամանակը - Շինարարությունից հետո վերականգնել խախտված մակերեսները հնարավորիս սեղմ ժամկետում, ըստ նախագծի պահանջների - Վառելանյութերը և քսայուղերը պահեստավորել մեկուսացված մակերեսի վրա՝ հողային և ջրային ռեսուրսներից հեռու տարածքներում - Շին աղբը տեղափոխել համայնքի համապատասխան աղբավայր, նախապես ունենալով պայմանագիր համայնքի ղեկավարի կամ աղբավայրը շահագործողի հետ - Ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի ախտահանումը քլորով իրականացնել ըստ տեխնիկական հաշվարկների: Ապահովել համապատասխան տեխնիկական միջոցներ - Խողովակների լվացումից հետո քլորի դեպի մակեևնութային ջրային օբյեկտ կամ ցամաքային տարածք արտահոսքն իրականացնել ըստ սահմանված կարգի և ՍԹԱ-ի 	<p>Շինարարության և շահագործման ամենօրյա վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԿԳ</p>

Աշխատանքները և հնարավոր ազդեցությունները	Առաջարկվող մեղմացման միջոցառումներ	Մոնիտորինգ	Պատասխանատու մարմիններ
<p>3. <i>Տրանսպորտի կուտակում</i></p> <p>- Բնակչության անհանգստություն գերբեռնված ճանապարհների պատճառով</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Համապատասխան ճանապարհային նշանների, պատնեշների տեղադրում, շրջանցումների կազմակերպում - Շին. հրապարակներում անհրաժեշտության դեպքում ապահովել համապատասխան լուսավորություն - Այն տեղերում, որտեղ հավանական է բնակչության անց ու դարձ, ապահովել լուսավորության ճիշտ տեղադրում - Ապահովել բնակչության մասնակցությունը ենթածրագրի իրականացմանը, ինչը նվազագույնի կհասցնի համայնքի հասարակական գործունեության խափանումը 	<p>Շին հրապարակի ամենօրյա վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԿԳ</p>
<p>4. <i>Առողջություն և անվտանգություն</i></p> <p>- Աշխատողների ու բնակչության համար ռիսկեր</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Շին հրապարակը ցանկապատել - Հսկել կողմնակի մարդկանց մուտքը շին.հրապարակ - Վտանգավոր վայրերում ճիշտ տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ - Պարբերաբար ստուգել սարքավորումները բարձրակարգ աշխատակիցների միջոցով, ինչպես նաև կանոնավոր կերպով իրականացնել անվտանգության ստուգումներ - Կազմակերպել առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացներ շինարանների/բանվորների համար: 	<p>Շինարարության ամբողջ փուլում ամենօրյա ստուգումներ: Պատահարների հաշվետվությունների և բողոքների գրանցման ամսական վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԿԳ, Բնակչություն</p>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԱՅՑԵՐԻ ԱՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ

FIELD VISITS CHECKLIST

Շնորհանուր տեղեկատվություն General information	Ամիս/ամսաթիվ D/M/Y			
	Ենթաձրագիր / Subproject			
	Տեղակայում / Location			
	Շինարարական կազմակերպություն / Constriction contractor			
	Մարզ / Marz			
<u>Նախագծում</u> <u>Design</u>				
Անհրաժեշտ թույլտվություններ Required permissions	Բնապահպանական փորձ, եզրակացություն / EEC	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Հողատկացման գրավոր համաձայնություն / written consent on land acquisition	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Պատմամշակութային փորձաքննություն / assessment of impact on cultural heritage	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Շինարարություն</u> <u>Construction</u>				
Անհրաժեշտ թույլտվություններ Required permissions	Շին. թափոնների տեղադրման գրավոր համաձայնություն / written consent on disposal of construction waste	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Անսպասելիորեն հայտնաբերման դեպքում պատմամշակ. համաձայնություն / written consent in case of sudden discovery of cultural heritage	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Հասարակության իրազեկում</u> <u>Public awareness</u>				
	Շին. աշխատանքների վերաբերյալ բնակչության համապատասխան իրազեկում համաձայն նախագծին / awareness of population regarding construction works according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Համայնքի մասնակցություն շինարարական աշխատանքներին համաձայն նախագծին / community's participation in construction works according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Անվտանգություն</u> <u>Safety</u>				
Բանվորների անվտանգություն Safety of workers	Բանվորների անվտանգության հանդերձանքի առկայություն / ախանջակալներ, շնչադիմակ / availability of safety uniforms (earflaps, mask)	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A

	Շինարարության մեջ ներառված տեխնիկական միջոցների պարբերական զննումներ՝ անվտանգությունը ապահովելու նպատակով / regular study of equipment used for construction for safety matter	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
Բնակչության անվտանգություն Safety of population	Երթևեկության սահմանափակման կամ խախտման ժամանակ համապատասխան ճանապարհային նշանների կամ պատնեշների տեղադրում, շրջանցի կազմակերպում / Installation of road signs or fences, organization of a bypass during interrupted or limited traffic	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Շինարարության իրականացման ժամանակ կառավարման միջոցառումներ</u> <u>Management measures during construction</u>				
Շին.հրապարակի/ տեղանքի շահագործում / Operation on area/construction site	Շին.հրապարակի/տեղանքի պարբերաբար ջրում / regular sprinkling to area/construction site	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Մեքենաների համար ապահով տարածքի առկայություն շին.հրապարակում / availability of safe place at the construction site for vehicles	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Ցուղերի և քուկների համապատասխան պահեստների առկայություն շին. հրապարակում / availability of storage for oils and lubricants at the appropriate part of the construction site	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Օդի ժամանակավոր աղտոտում</u> <u>Temporary air pollution/dust</u>				
	Շինանյութ տեղափոխող բեռնատարների վրա ծածկի օգտագործում / use of cover for the vehicle transporting construction waste	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Շինարարության տարածքի խոնավեցում ջրի շիթով / moisturing of the construction site by water	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Հողի էրոզիա</u> <u>Soil erosion</u>				
	Չառիվարտեղերում հողի էրոզիայի կանխարգելման միջոցառումների իրականացում ըստ նախագծի / soil erosion prevention measures at the slope places according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Փոստրակների ժամանակին հետլիցք / timely coverage of holes by soil	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Շին. աշխատանքների ավարտից հետո վնասված մակերեսների վերանորոգում ըստ նախագծի / repair of damaged surface after completion of construction works	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Ջրի աղտոտում</u> <u>Water pollution</u>				
	Ջրի աղտոտում քսանյութերով և վառելանյութերով / water pollution caused by fuel and lubricants	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
	Խողովակների լվացումից հետո քլորի արտահոսք համապատասխան նախագծով նախատեսված ռեժիմի / Leakage of chlorine after wash up of the pipes according to the scheduled regime.	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A

<u>Աղմուկ բնակավայրերի տարածքին մոտ</u> <u>Noise close to settlements</u>				
	Աշխատանքների իրականացում սահմանված աշխատանքային ժամերին, հակառակ դեպքում սահմանված կարգով / implementation of the works during working hours, otherwise in projected manner	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Շինարարական և կենցաղային թափոնների տեղադրում</u> <u>Construction waste disposal</u>				
	Շինարարական և կենցաղային աղբի տեղափոխում և տեղադրում և համայնքի համապատասխան աղբավայրում / transportation and disposal of construction and consumer waste in appropriate community landfill	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A
<u>Շահագործում</u> <u>Operation</u>				
Խմելու ջրի աղտոտում / Drinking water pollution	Մնացորդային քլորի քանակի համապատասխանում խմելու որակի ջրի նորմերին / Correspondence of balance quantity of residual chlorine to the quality of potable water	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Մարզ, Համայնք, Ենթաձրագիր _____

Բողոքի հ/հ	Բողոքի ստացման ամսաթիվ	Բողոքի ներկայացման ձևը (անձամբ, հեռախոս, նամակ, ինտերնետ, այլ)	Բողոքի բնույթը (խնդրի նկարագրություն)	Ինչպես է լուծվել բողոքը / մեղմացնող գործողություն	Բողոքի լուծման կարգա- վիճակ*	Բողոքարկողի կողմից հետևողականություն ցուցաբերվե՞լ է խնդրի լուծման ընթացի վերաբերյալ Այո / Ոչ	Նշումներ
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							

*<Ընթացքում է> կամ <Լուծված է> (Եթե լուծված է, նշեք ամսաթիվը)

Գրանցված է ԾԿԳ-ի ՇՄ մասնագետի կողմից: _____

Ամսաթիվ: _____

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՉԿԱՆԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ /ԶԳԱԼԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅԱՆ / ՎԹԱՐԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Իրադարձության օրը/վայրը	Իրադարձության նկարագիրը /Ազդեցությունը, ներառյալ ուժգնությունը և այդ ժամանակ ձեռնարկված վերահսկիչ գործողությունը	Հետևանքների գնահատում	Ուղղիչ գործողության պահանջ (ՈԻԳՊ), ներառյալ վերջնաժամկետը, և քաղված դասերը

Համատեղ ստուգրված է:

Տեղմասի տեխ. հսկողության ինժեներ: _____ Ամսաթիվ: _____

Կապալառու: _____ Ամսաթիվ: _____

Հավելվածներ:

(Օրինակ. Լուսանկարներ, լաբորատոր հաշվետվություններ, և այլն)

**ԱՎԵԼՎԱԾ 6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ**

ՋՐԱՍԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՅԵՈՒՑՄԱՆ ՍԵՎՏՈՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.
ԲԱՂԱԳՐԻՉ Բ. ԿԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՋՐԳԱՅՈՒՄ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ԱՐՇԱԿ
/ Water Supply and Sanitation Sector Project:
Package B: Capacity Building and Awareness Campaign

« 14 » ապրիլ 2016թ.

Քննարկի/Գյուղական համայնքի անվանում գ. Ջերմ
 Քննարկման թեման համայնքի մեջ առկա ջրամատակարարման հարցեր
 Տևողություն 5.12⁶⁰ - 2.12⁵⁰
 Թիեյների(ների) Անուն, Ազգանուն հասանքի Մանուկյան
Բրեյթերի Մանուկյան

Մասնակիցների ցուցակ

No	Անուն, Ազգանուն	Պաշտոն	Հեռախոսի համար	Ստորագրություն
1	Զորիկ Խաչատրյան	համայնքի ղեկավար	093 17 01 02	<i>[Signature]</i>
2	Ռուստամ Կարամյան	համայնքի	093 17 4222	<i>[Signature]</i>
3	Զարուհի Բաբայան	համայնքի	093 22 16 94	<i>[Signature]</i>
4	Բաբայան Աննա	համայնքի	093 75 66 95	<i>[Signature]</i>
5	Նարեկյան Գրիգոր	համայնքի	096.28 49 64	<i>[Signature]</i>
6	Բաբայան Ռուստամ	համայնքի	094 54 63 62	<i>[Signature]</i>
7	Բաբայան	համայնքի	094 55 70 73	<i>[Signature]</i>
8	Բաբայան	համայնքի	055 19 19 01	<i>[Signature]</i>
9	Բաբայան	համայնքի	098 39 25 30	<i>[Signature]</i>
10	Բաբայան Երևան	համայնքի	093 23 35 09	<i>[Signature]</i>
11	Նարեկյան Նարեկ	համայնքի	098-71-89-61	<i>[Signature]</i>
12	Նարեկյան Բրեյթեր	ՀԲԾ, համայնքի	091-52 93 27	<i>[Signature]</i>
13	Նարեկյան Գրիգոր	ՀԲԾ, համայնքի	055 35 48 54	<i>[Signature]</i>
14	Բաբայան Բաբայան	համայնքի	093 72 41 86	<i>[Signature]</i>
15	Օրոնյան Ներսիս	համայնքի	093-49-13-52	<i>[Signature]</i>